

ضرورت اصلاح رفتار اجتماعی نسبت به بیماران و بهبود یافتگان کرونا

رد و طرد؛ آسیب‌زاتر از کروناست

زیبانه جولایی

این روزها شرایط طوری شده که در محیط اداره، جامعه و حتی در خانواده یک عطسه یا سرفه کافی است که انگ «کرونا» بودن را بگیرد و حتی از جمع دوستان و همکاران هم طرد شود. کرونا در کمتر از یک سال از شیوعش، سبک زندگی، عادات و روابط اجتماعی بسیاری از جهانیان را تغییر داد. یک پندمی که به سرعت آدم‌ها را به فضاهای خلوت‌تر سوق داد و ایمنی بیشتر را در مناسبات اجتماعی اندک و ارتباط کمتر با دیگران معنی کرد.

اجتماع طرد شد. برعکس کسانی که به کرونا مبتلا می‌شوند چه به لحاظ روحی و چه به لحاظ جسمی در معرض خطر هستند و به جای انگ اجتماعی زدن و طرد کردن آن‌ها باید مایه دلگرمی خود و خانواده‌هایشان باشیم و با رعایت موازین بهداشتی سعی در جلوگیری و پیشگیری از این بیماری داشته باشیم. **انتلابه کرونا امری قبیح نیست**

جامعه‌شناسان مدتی است از مشکلاتی بزرگ‌تر از کرونا می‌گویند. به گفته ناهاظهور «استیگما» یا «نظریه انگ اجتماعی» در ارتباط با کرونا، سیاست‌های مواجهه با این موضوع را در جامعه‌ها به این بسترسازده‌ها و آنرا سخت کرده است و می‌توان گفت که همان نگرشی که در مورد بیماری‌های دیگر وجود دارد به همان میزان نیز به پدیده کرونا با دیده قبح و حقارت می‌نگرند. اما مشکل از اینجا شروع می‌شود؛ زمانی که فرد مبتلا به کرونا در جامعه طرد یا برچسب‌گذاری می‌شود به آن زده می‌شود به نوعی دست به پنهان‌کاری و خودسانسوری می‌زند و در حالی که در مشغول‌انکار بیماری خود است در جامعه رفت‌وآمد کرده و به راحتی دیگران را نیز مبتلا خواهد کرد. جامعه‌شناسان می‌گویند باید سعی کنیم به این باور برسیم که کرونا قبح اجتماعی نیست و انتلابه به بیماری هم قبیح نیست بلکه در این شرایط انکار، پنهان‌کاری، عدم مراجعه به پزشک، فرهنگ مواجهه با بیماری و مسخره کردن سیاست‌های بهداشتی عملی زشت و قبیح محسوب می‌شود.

ترس یکی از دلایل انگ‌سازی یا قبیح‌سازی در ارتباط با ویروس کروناست چرا که فرد از هر چیزی که ترس یا هراس داشته باشد،

می‌گریزد و آن را طرد می‌کند. از سوی دیگر بیماران کرونایی از ترس اینکه انگ‌گشتمای دیگران شوند بیماری خود را انکار می‌کنند و همین ترس خود سبب انکار و پنهان کردن موضوع خواهد شد. ناگهانی، جهل، ناشناختگی از دیگر عواملی است که سبب انگ‌سازی اجتماعی کرونایی می‌شود. **نگاه تبعیض‌آمیز جامعه به بیماران کرونایی**

در همین زمینه از آسیاتقوی، روان‌پزشک و عضو شورای سیاست‌گذاری دهمین همایش سلامت روان و رسانه به تفسیر و توضیح در رابطه با این بحران جدید پرداخته است.

به گفته او هر چند که بیش از ۵۰ سال است روی مسئله استیگما در دنیا کار می‌شود اما در پاندمی کرونا و بحران جهانی آن، توجه به این مسئله مورد توجه مضاعف قرار گرفته است. حال که چندبار از اصطلاح استیگما سخت به میان آمد بد نیست بدانیم استیگما چیست. بر اساس تعریفی که تقوی ارائه داده است، استیگما همان برچسب‌ها و لیبل‌هایی است که به بعضی افراد می‌زنیم و با این کار عملاً آن‌ها را از صف زندگی معمول خارج می‌کنیم، آن‌ها را خوار و خفیف می‌کنیم، پس می‌زنیم و دفع می‌کنیم. مثل همان بر خوردی که در گذشته به جندابان یا افراد دارای بیماری‌های خاص داشتند و آن‌ها را می‌پرند در دره‌ها یا در بیابان‌هایی رها می‌کردند و آن افراد اجازه نداشتند جایی بیابند که بقیه مردم زندگی می‌کردند. در همه این جوامع اگر کسی برچسب بخورد، از بقیه افراد جدا شده و مورد آزار و اذیت قرار می‌گیرد، به عنوان شهروند درجه اول شناخته نمی‌شود و طبیعتاً حقوق

پشت سر گذاشته، وقتی پس از بهبودی قصد دارد به محیط کارش برگردد، به او می‌گویند برو بنشین خانهات و نمی‌خواهد بیایی، حتی اگر بگویم در این خانه نشینی هم حقوقت را به تو می‌دهیم، باز آن فرد را از حقوق اجتماعی و کاری‌اش محروم کرده‌ایم. مواردی می‌بینیم که فرد در محل سکونتش مورد تبعیض قرار می‌گیرد؛ اگر همسایه او را که قبلاً کرونا گرفته و بهبود یافته در آسانسور ببیند، حتی اگر ماسک زده باشد، سوار نمی‌شود، با همسایگان کسانی که به عنوان پرستار و پزشک با بیماران کرونایی سروکار دارند، جوری از آن‌ها دوری می‌کنند که قدیم‌ها با جدامی‌ها فاصله می‌گرفتند. یعنی شاهد انگ و برچسبی هستیم که نه فقط به بیماران مبتلا به کرونا، که به خانواده‌شان و حتی در مانگرتی که در این حوزه کار می‌کنند هم می‌چسبد.

کرونا سبک زندگی مردم را تغییر داد

با بالا رفتن تعداد مبتلایان به کووید-۱۹ اما شرایط بدتر می‌شود. شک و تردید هر روز به نزدیک‌ترین افراد حتی در خانواده نیز راه پیدا می‌کند و ممکن است باعث مشکلات زیادی شود. با این حال تقوی معتقد است پاندمی کرونا در برخی موارد چندان بد نبوده است و تغییراتی در نوع روابط و سبک زندگی مردم به وجود آورده است.

به گفته او این قضیه به نظر من تا الآن هم تبعات مثبت داشته و هم تبعات منفی. جنبه‌های مثبتش این بوده که به نظرم کرونا کمی تعارف و تکلف‌های روزگار ما را کم کرده، مثل همان آداب عجیب‌وغریبی که برای دست‌دادن و امروز، ما با گروه‌ها، افراد و اقلیت‌های متنوعی مواجهیم. این فراوانی و تنوع ممکن است از سوی اکثریت مورد قضاوت و نگرش منفی قرار بگیرد؛ مثل فردی که با گویوشی متفاوت، در شهری زندگی می‌کند که همه هم‌زبان هستند و او به خاطر تفاوت قومیتی مورد آزار و محرومیت قرار می‌گیرد. یا افرادی که خصوصیت‌های خاصی دارند، مورد شتمات قرار می‌گیرند یا آن‌ها را پس می‌زنند.

تقوی در ادامه به این نکته اشاره می‌کند که در حال حاضر افرادی که به کرونا مبتلا شده‌اند در مقطعی از جامعه طرد می‌شوند. او بیان کرد: واقعیت این است که در حال حاضر با تعداد زیادی بیمار کرونایی روبرو هستیم. درست است که توجه به آن‌ها ظاهر از طرف افراد و رسانه‌ها بیشتر شده، اما این توجه گاهی به شکل منفی و تبعیض‌آمیز جلوه می‌کند. کسانی که دچار کرونا شده‌اند، در خانواده، محله، محل کار و... در معرض نگاه منفی قرار می‌گیرند. کسی که دوره بیماری را طی کرده و دو هفته قرنطینه را

باید به این باور برسیم که کرونا قبح اجتماعی نیست و انتلابه به بیماری هم قبیح نیست بلکه در این شرایط انکار، پنهان‌کاری، عدم مراجعه به پزشک، نداشتن فرهنگ مواجهه با بیماری و مسخره کردن سیاست‌های بهداشتی عملی زشت و قبیح محسوب می‌شود

دید؛ می‌توان از طریق یک موهبت و به شکل دیگری به «ارتباط» رسید، و آن موهبت بر خورداری از فضای مجازی است. در صفحات مجازی خانواده‌ها، دوستانه، حتی گروهی از افرادی که با هم غریبه هستند، ولی یک دغدغه مشترک دارند، می‌توانند با هم حرف بزنند و معاشرت کنند. مثلاً جمعی از کسانی که عزیزی را در زمانه کرونا از دست داده‌اند، کسانی که ترس زیادی از کرونا تجربه می‌کنند، می‌توانند در این گروه‌ها درباره تجربیاتشان با هم حرف بزنند آدم‌هایی که هر چند خودشان به کرونا مبتلا نشده‌اند، ولی این ترس از بیماری در آن‌ها آن چنان وحشتناک است که امکان هر عملی را از آن‌ها سلب می‌کند. الآن شرایط به گونه‌ای شده، که تا یک نفر در خانواده سرمایه‌های خود، تاملت‌های یک‌و خامت‌حشتناک را برای خودشان تصور می‌کنند طبیعتاً کرونایی تأثیرات اجتماعی را به جا گذاشته، اما این که ما از این فرصت چگونه استفاده کنیم هم مسئله‌ای است که باید به آن توجه کنیم.

از خودمان شروع کنیم

کرونا کمتر از یک سال است که مهمان ناخوانده دنیا شده است، با این حال تأثیرات زیادی روی زندگی ما گذاشته و معلوم نیست این تغییرات تا کجا ادامه پیدا می‌کند یا تا چه اندازه قرار است انسان‌ها را از هم دور کند اما در این میان موضوعی که اهمیت دارد این است که بتوانیم در کنار هم از بحران عبور کنیم و از کرونا یا افرادی که به آن مبتلا شده‌اند غول‌نسانیم.

یکی از راه‌های از بین بردن قبح اجتماعی کرونا در جامعه اطلاع‌رسانی شفاف و واضح است؛ زیرا هر گونه اطلاع‌رسانی شفاف سبب از بین رفتن این قبح اجتماعی خواهد شد. بهترین راه هر کدام از ما دست‌از انگ‌زنی برداریم و با رفتارهای درست فرهنگی سعی در آگاه‌سازی مردم در خصوص استفاده از ماسک و رعایت پروتکل‌های بهداشتی داشته باشیم. زیرا همین رفتارهای فرهنگی در جلوگیری و پیشگیری از بیماری کرونای مؤثر است.

از گوشه و کنار

۴۵۹ قربانی جدید کرونا در کشور

سختگوی وزارت بهداشت از شناسایی ۹ هزار و ۲۳۶ مورد جدید کووید-۱۹ و فوت ۴۵۹ نفر دیگر در کشور خبر داد. به گزارش ایسنا، سیماسادات لاری گفت: از روز شنبه تا ظهر یکشنبه بر اساس معیارهای قطعی تشخیصی، ۹ هزار و ۲۳۶ بیمار جدید مبتلا به کووید-۱۹ در کشور شناسایی شد. مجموع بیماران کووید-۱۹ در کشور به ۶۸۲ هزار و ۴۸۶ نفر رسید. لاری ادامه داد: در این زمان ۴۵۹ بیمار کووید-۱۹ جان خود را از دست دادند و مجموع جان‌باختگان این بیماری به ۳۸ هزار و ۲۹۱ نفر رسید.

مهاجرت فلامینگوها از مناطق سیبری به دریاچه ارومیه

پرندگان فلامینگو با توجه به فرار سیدن فصل سرما از مناطق سیبری به سواحل دریاچه ارومیه مهاجرت کردند. به باشگاه خبرنگاران جوان، فلامینگوهایی که هر ساله به دریاچه ارومیه مهاجرت می‌کنند این بار نیز به این دریاچه بازگشتند. بدون شک مهاجرت این نوع پرندگان نشانه‌های مثبت در شرایط زیست‌محیطی این دریاچه است.

انتقاد از توزیع انسولین با کدملی

کارشناس اقتصاد سلامت بر خلاف نظر مسئولان دولتی تحریم را عامل کمبود دارو در کشور نمی‌داند. به گزارش فارس، هادی اسماعیلی در رابطه با علل کمبود دارو، بخصوص انسولین در کشور اظهار کرد: با اینکه مسئولین و برخی از رسانه‌ها تحریم را عامل اصلی کمبود انسولین دانسته‌اند اما بایسیم به آمار توجه کنیم امسال تنها انسولین کمتر از سال گذشته وارد نشده است بلکه افزایش داشته است. این کارشناس اقتصاد سلامت در ادامه به توزیع انسولین با کدملی پرداخت و اظهار کرد: به نظر بنده توزیع با کدملی فقط نقش مسکن را برای بازار دارو دارد و یک مقدار مسئله را تعدیل می‌کند اما مشکل کمبود ما را حل نمی‌کند.

۷۰۱۷ هکتار از مناطق حفاظت شده در آتش سوخت

رئیس گروه برنامه‌ریزی، حفاظت و پشتیبانی دفتر زیستگاه‌های سازمان حفاظت محیط‌زیست گفت: از ابتدای سال جاری تا روز گذشته هفت هزار و ۱۷ هکتار از مناطق تحت مدیریت سازمان محیط‌زیست دچار آتش‌سوزی شد. به گزارش ایرنا، رضا حسن‌هراتی افزود: در حالی شاهد این میزان آتش‌سوزی در مناطق چهارگانه محیط‌زیست هستیم که در مدت مشابه سال گذشته این عدد ۴ هزار و ۷۶۰ هکتار بوده، بنابراین حدود ۲۴ درصد افزایش آتش‌سوزی داریم. همچنین، هرانی با بیان اینکه مجموعه مناطق حفاظت‌شده شامل منطقه جنگلی مانند پارک ملی گلستان، کویر مینا پارک ملی کویر و مرتع مانند پناهگاه حیات وحش موه و یا پارک ملی بمو است، گفت: بیشترین علت آتش‌سوزی سهوی بوده اما عمدی و علت طبیعی هم داریم. برای عمدی‌ها پرونده قضایی تشکیل شده و در حال رسیدگی هستند که معمولاً از اواخر بهمن ماه که آتش‌سوزی‌ها کم می‌شود بررسی پرونده‌ها در هر استان جمع‌بندی خواهد شد.

تغییر نام معابر تهران صدای شورای شهری‌ها را هم درآورد

سختگوی شورای شهر تهران از تغییرات وسیع و مستمر در نام‌گذاری معابر انتقاد کرد و گفت: این موضوع سبب سردرگمی مردم می‌شود. به گزارش فارس، علی اعطا درباره مصوبات کمیسیون فرعی نام‌گذاری خیابان‌ها و معابر پایتخت بیان کرد: رویکرد تغییرات وسیع و مستمر در نام‌های معابر هویت شهر را با چالش مواجه می‌کند. تغییر نام‌های در برخی موارد موجب می‌شود به لحاظ هویتی شهروندان در شناخت شهر دچار سردرگمی شوند.

مهریه؛ سلاحی در میدان رزم بدهکار و طلبکار

مقررات قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی توسط دستگاه قضا و ممانعت از صدور دستور جلب محکومین و حبس آنان است. از سوی دیگر ماده ۲۳ قانون حمایت خانواده، اعمال مقررات راجع به حبس محکومین مالی را محدود به ۱۱۰ سکه کرده است.

این فعال حقوق زنان معتقد است که قانون برنامه ششم توسعه، زنان را از دادخواهی در دادگستری محروم و ملزم کرده است تا برای مطالبه مهر، ابتدا راهی اجرای ثبت شوند. همچنین هیئت عمومی دیوان عالی کشور چندین وحدت رویه برای تسهیل صدور حکم اعسار مردان از پرداخت مهریه صادر کرد. همچنین مطابق مادامه ۲۰ آیین‌نامه قانون حمایت خانواده به مردان اجازه داده شده است تا هنگام طرح دعوی طلاق، مهریه را تقسیط کنند و تمامی این موارد از جمله مسایلی است که راه وصول مهریه برای زنان را دشوار کرده است.

محبی ادامه داد: مهریه یک نهاد شرعی، تاریخی و ماهیتاً هدیه‌ای است که مرد هنگام ازدواج به زن تملیک می‌کند و بنا بر مقررات شرع و قانون میزان آن بر اساس توافق طرفین معلوم می‌شود و محدودیت خاصی ندارد. در ایران مهریه در ادوار و جغرافیای متفاوت تغییر شکل داده است. قرن‌ها مهریه زنان

آب یا زمین و ملک بود و باعث توزیع ثروت اجتماع و قدرتمندی زنان می‌شد. اما تبدیل به ابزاری برای تأمین کاستی‌های حقوقی زنان شده است. به گفته وی، زنانی که درخواست طلاق یا حضانة فرزند یا الزام شوهر به تأمین هزینه‌های زندگی دارند و راه قانونی برای پیگیری این درخواست‌ها را پیدا نمی‌کنند ناچاراً به مهریه متوسل می‌شوند اما مهریه در فرهنگ امروز مادر بسیاری مواقع دروغ‌بزرگ‌بست که زن و شوهر به خود و اطرافیان می‌گویند. وی افزود: زوجین مهریه را صدها سکه طلا قرار می‌دهند در حالی که آن‌ها ندارند یا ناله سودا کنند و به محض بروز اختلاف همین دروغ توافق شده، محور جدال می‌شود. مرد شروع به پنهان‌کاری و اختفای اموالش می‌کند و زن راهی اداره ثبت و دادگاه می‌شود و زندگی مشترک به میدان رزم طلبکار و بدهکار بدل می‌شود. در این میان دستگاه قضا و قانونگذار هم بی‌کار ننشسته و سالهاست در کار کند و بی‌اثر کردن این سلاح زنان است.

محبی ادامه داد: امروز مهریه شیر بی‌یال و دم و شکمی است که به هیچ کار نمی‌آید. زنان که مدعی حقوق عادلانه و گذار از وضعیت سنتی هستند باید این ابزار قدیمی غیر قابل استفاده را